

WPP-I.410.216.2025.MC.1

Burmistrz Międzychodu
ul. Marszałka Piłsudskiego 2
64-400 Międzychód

Dotyczy: projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035”.

Pismem z 24.09.2025 r. (data wpływu: 26.09.2025 r.), znak: RNG.671.1.2024, uzupełnionym pismami z 31.10.2025 r. (data wpływu: 03.11.2025 r.), Burmistrz Międzychodu, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.), *zwanej dalej ustawą* ooś, wystąpił z wnioskiem o „wyrażenie stanowiska w sprawie potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko lub jej braku dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026-2035”.

Art. 47 ustawy ooś odnosi się do dokumentów innych niż wymienione w art. 46 ust. 1 czyli wszystkich, które nie mieszczą się w katalogach art. 46 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i dla których organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że ich realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Nadmieniam, że w przypadku wymienionych w pkt 1 i 2 tym kryterium jest stworzenie ram dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a w przypadku pkt 3 znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000.

Wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych wyznaczonych w Projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji wskazano m.in.:

- „Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II”;
- 3M – Międzychód moje M!;
- Tak zwany „międzyczas” na sportowo;
- Muzeum Regionalne w nowej odsłonie;
- Adaptacja brył z duszą;
- Place spotkań – Rynek, Plac Kościuszki, Plac Rolny;
- Stara Kaszarnia;
- Smaki regionu – targowisko miejskie;
- NGO – Nowa Generacja Odpowiedzialnych;
- Rewitalizacja „Domu Sióstr” – Dom Dziecka;
- Zielony szlak Międzychodu;
- Rozwój mieszkalnictwa komunalnego;
- Bezpieczeństwo priorytetem!;
- Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami;
- Centrum Obsługi Pasażera – Dworzec Letnisko i Dworzec Główny;
- Odnowienie cmentarza żydowskiego w Międzychodzie: konserwacja płyt nagrobnych, urządzenie lapidarium.

W piśmie z 31.10.2025 r. wskazano, że „przewidziane w tym Programie działania mają wyłącznie charakter lokalny, gdyż nie będą wykraczały poza teren Gminy Międzychód.

Jednocześnie przewidziane w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych inwestycje nie będą stanowić przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

Zgodnie z zapisami projektu Programu jako obszary rewitalizacji wyznaczono podobszary „Międzychód 2” oraz „Tuczępy”. Podobszar Międzychód znajduje się częściowo w granicach obszar chronionego krajobrazu „H” Międzychód. Podobszar „Tuczępy” znajduje się w granicach obszar chronionego krajobrazu Dolina Kamionki oraz częściowo w granicach obszar chronionego krajobrazu „H” Międzychód i specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031.

Zgodnie z informacjami zawartymi w projekcie dokumentu, zadanie pn. „Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II” realizowane będzie w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Kamionki” a zadanie pn. „Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami” w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Kamionki” oraz częściowo w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031. Zwracam uwagę, że w ramach zadania „Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej – etap II” zaplanowano: adaptację budynku willi do pełnienia funkcji noclegowo-restauracyjnych; adaptację budynku folwarcznego Lodowni do pełnienia funkcji wystawienniczych; rewaloryzację parku dworskiego wraz z zagospodarowaniem otoczenia CERiP; funkcjonalizację i poprawę dostępności przestrzeni publicznych w najbliższym otoczeniu CERiP; integrację przestrzenną wraz z utworzeniem przyrodniczo-historycznej ścieżki pieszorowerowej); a w ramach zadania „Utworzenie Centrum Rehabilitacyjnego Osób z Niepełnosprawnościami” zaplanowano: oczyszczenie i przygotowanie terenu pod budowę, budowa dwóch budynków, oczyszczenie i przygotowanie terenu pod zagospodarowanie, utworzenie stajni dla koni, utworzenie budynku garażowego, utworzenie budynku gospodarczego, wytyczenie ciągów pieszych, przeprowadzenie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej.

W pismach z 24.09 i 31.10.2025 r. nie przedstawiono wystarczających argumentów przemawiających za tym, że realizacja ustaleń projektowanego dokumentu, zwłaszcza przedsięwzięć realizowanych w podobszarze Tuczępy, nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary chronione oraz chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt występujące na analizowanym terenie.

Mając powyższe na uwadze oraz uwzględniając charakter planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wymienionych w projektowanym dokumencie, w tym w szczególności zakres działań zaplanowanych w granicach Parku Krajobrazowego „Dolina Kamionki” i specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031, uznano, że nie można wykluczyć znaczącego oddziaływania w wyniku realizacji ustaleń projektu dokumentu na środowisko, w tym na obszary chronione. W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy ooś, mając na uwadze uwarunkowania określone w art. 49 ustawy ooś, dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026 - 2035” uzgadniam potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analiza przeprowadzona w prognozie umożliwi ocenę wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko, w szczególności na obszar Natura 2000.

Jednocześnie, zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś, uzgadniam zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Międzychód na lata 2026 - 2035”.

Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, tzn. ocenić wpływ planowanych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych na stan środowiska, w szczególności

w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu proszę przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Również w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań lub oddziaływań pozytywnych na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. W przypadkach gdy organ opracowujący projekt dokumentu nie posiada szczegółowych informacji na temat parametrów technicznych i rozwiązań technologicznych planowanych na danym obszarze przedsięwzięć, ocena oddziaływania na środowisko powinna mieć charakter prognostyczny, wskazywać możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia, przede wszystkim najbardziej niekorzystne dla środowiska. Pomocne w takiej sytuacji może być korzystanie z informacji dotyczących inwestycji o podobnym charakterze i skali [R. Bednarek (red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań 2012, s. 50]. Natomiast w odniesieniu do zadań zaplanowanych w projekcie dokumentu, dla których wskazano nazwę lub przybliżoną lokalizację, ocena powinna uwzględniać lokalne warunki środowiskowe. W prognozie proszę także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

W prognozie proszę określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należy gmina Międzychód zgodnie z art. 87 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647). Informuję, że na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska została opublikowana „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024”. Sporządzając prognozę i projektowany dokument proszę uwzględnić działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954), w szczególności dotyczące ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, zachęt finansowych na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, inwentaryzacji źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gminy, kontroli realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obniżenia emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach, w gminach miejsko-wiejskich, ochrony i zwiększania udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich, edukacji ekologicznej, zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektowanym dokumentem. W prognozie proszę określić przewidywane oddziaływanie istniejących i planowanych szlaków komunikacyjnych oraz innych terenów, na których są lub będą zlokalizowane przedsięwzięcia mogące powodować pogorszenie stanu powietrza na terenach objętych projektowanym dokumentem i terenach sąsiednich. W projekcie dokumentu i prognozie proszę zaproponować środki organizacyjne, technologiczne lub techniczne służące ograniczeniu ewentualnego niekorzystnego oddziaływania powodowanego emisją substancji do powietrza.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu dokumentu na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywana zmiana klimatu (mikroklimatu) wpłynie na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektu Programu na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Sporządzając projekt dokumentu i prognozę proszę również uwzględnić możliwość realizacji działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, uwzględniających m.in. ochronę struktur przyrodniczych

i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury na terenach zabudowanych i jego skutkom, zwiększenie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

W prognozie proszę również określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

W prognozie proszę określić aktualny stan klimatu akustycznego obszaru objętego projektowanym dokumentem oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska gruntowo-wodnego na obszarze objętym projektowanym dokumentem, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych, na których nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi proszę uwzględnić m.in. informacje dostępne na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, a także określić czynniki wpływające na ww. komponenty środowiska. W prognozie proszę wskazać jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz podziemnych (JCWPd), w granicach których położony jest obszar objęty projektowanym dokumentem wg podziału określonego w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), określić ich stan oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Jednocześnie informuję, że na stronie internetowej <https://apgw.gov.pl/> dostępne są m.in. materiały pomocnicze w postaci narzędzi do przeglądania i pobierania kart charakterystyk JCWP i JCWPd oraz dane przestrzenne. Ponadto, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na jakość gleby i ziemi, a także na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

W prognozie proszę wskazać, czy obszar objęty projektowanym dokumentem położony jest w strefie ochronnej ujęcia wód podziemnych. Jeżeli tak, w prognozie proszę przeanalizować zgodność ustaleń projektowanego dokumentu z przepisami dotyczącymi strefy ochronnej, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenie ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenie ochrony pośredniej.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić skumulowane oddziaływanie istniejących obiektów i planowanych działań, wynikających z realizacji ustaleń projektu dokumentu, na poszczególne komponenty środowiska, w szczególności na powietrze i środowisko gruntowo-wodne oraz klimat akustyczny terenów podlegających ochronie akustycznej zlokalizowanych w granicach projektu dokumentu, jak i poza nimi.

W prognozie proszę ocenić walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru, w szczególności proszę wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz.

2380), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na cele ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Kamionki”, a także zgodność z obowiązującymi zakazami, cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu „H” Międzychód, a także cele i przedmioty ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Kamionki PLH300031, integralność i spójność sieci, a także na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione), na różnorodność biologiczną. Ponadto, proszę przeanalizować i ocenić zgodność ustaleń projektowanego dokumentu z zakazami obowiązującymi dla Parku Krajobrazowego „Dolina Kamionki” oraz planem zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000. Zwracam uwagę, że w szczególności należy odnieść się do przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w podobszarze Tuczępy, zwłaszcza związanych z budową nowych obiektów budowlanych. W prognozie proszę również przeanalizować wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na główne tendencje w zakresie zmian klimatu i różnorodności biologicznej oraz wpływające na nie czynniki. W prognozie proszę także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione), na różnorodność biologiczną, a także na krajobraz oraz ww. obszary chronione, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

W przypadku planowanych prac termomodernizacyjnych oraz remontowo-budowlanych, zwłaszcza dotyczących budynków zbytkowanych informuję, że ww. obiekty stanowią potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. języka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. W prognozie należy przeanalizować zgodność planowanych działań z zakazami obowiązującymi w odniesieniu do zwierząt chronionych, wymienionymi w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

W przypadku inwestycji związanych z lokalizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

W przypadku inwestycji związanych z obszarem zasobów wodnych w prognozie proszę przeanalizować i ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska oraz zadrzewienia nadwodne itp., a także na różnorodność biologiczną. Szczególną uwagę należy zwrócić na gatunki ssaków, gadów i płazów oraz ptaków związanych ze środowiskiem wodnym. Ponadto, w prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na gatunki chronione oraz różnorodność biologiczną, mogących być skutkiem realizacji ww. inwestycji.

W przypadku realizacji terenów zieleni zwracam uwagę, że wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych, jest co do zasady zakazane. Należy mieć na uwadze, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski. Należy uwzględnić przedmiotowe informacje w projekcie dokumentu oraz w prognozie.

Ponieważ w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko stwierdzono, że prognoza winna być sporządzona w pełnym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, o których mowa powyżej.

Jednocześnie proszę, by we wniosku o zaopiniowanie projektowanego dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko powołać się na znak niniejszego pisma.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Joanna Kubiak
Kierownik Oddziału planowania przestrzennego
obszaru północnego
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Sprawę prowadzi: Marta Czernów, tel. 61-449-93-02